

Op jacht naar herten, zwijnen, wetten en de Andere Wereld in de *Mabinogion*.

Joyce Musch

3991415

Natalia Petrovskaia

BA Eindwerkstuk

Keltische Talen en Cultuur

Universiteit Utrecht

Augustus 2015

VERKLARING KENNISNEMING REGELS MBT PLAGIAAT

Fraude en plagiaat

Wetenschappelijke integriteit vormt de basis van het academisch bedrijf. De Universiteit Utrecht vat iedere vorm van wetenschappelijke misleiding daarom op als een zeer ernstig vergrijp. De Universiteit Utrecht verwacht dat elke student de normen en waarden inzake wetenschappelijke integriteit kent en in acht neemt. De belangrijkste vormen van misleiding die deze integriteit aantasten zijn fraude en plagiaat. Plagiaat is het overnemen van andermans werk zonder behoorlijke verwijzing en is een vorm van fraude. Hieronder volgt nadere uitleg wat er onder fraude en plagiaat wordt verstaan en een aantal concrete voorbeelden daarvan. Let wel: dit is geen uitputtende lijst! Bij constatering van fraude of plagiaat kan de examencommissie van de opleiding sancties opleggen. De sterkste sanctie die de examencommissie kan opleggen is het indienen van een verzoek aan het College van Bestuur om een student van de opleiding te laten verwijderen.

Plagiaat

Plagiaat is het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen en deze laten doorgaan voor eigen werk. Je moet altijd nauwkeurig aangeven aan wie ideeën en inzichten zijn ontleend, en voortdurend bedacht zijn op het verschil tussen citeren, parafraseren en plagiëren. Niet alleen bij het gebruik van gedrukte bronnen, maar zeker ook bij het gebruik van informatie die van het internet wordt gehaald, dien je zorgvuldig te werk te gaan bij het vermelden van de informatiebronnen.

De volgende zaken worden in elk geval als plagiaat aangemerkt:

- het knippen en plakken van tekst van digitale bronnen zoals encyclopedieën of digitale tijdschriften zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het knippen en plakken van teksten van het internet zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het overnemen van gedrukt materiaal zoals boeken, tijdschriften of encyclopedieën zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het opnemen van een vertaling van bovengenoemde teksten zonder aanhalingstekens en verwijzing;
- het parafraseren van bovengenoemde teksten zonder (deugdelijke) verwijzing: parafrasen

moeten als zodanig gemarkeerd zijn (door de tekst uitdrukkelijk te verbinden met de oorspronkelijke auteur in tekst of noot), zodat niet de indruk wordt gewekt dat het gaat om eigen gedachtegoed van de student;

- het overnemen van beeld-, geluids- of testmateriaal van anderen zonder verwijzing en zodoende laten doorgaan voor eigen werk;
- het zonder bronvermelding opnieuw inleveren van eerder door de student gemaakt eigen werk en dit laten doorgaan voor in het kader van de cursus vervaardigd oorspronkelijk werk, tenzij dit in de cursus of door de docent uitdrukkelijk is toegestaan;
- het overnemen van werk van andere studenten en dit laten doorgaan voor eigen werk. Indien dit gebeurt met toestemming van de andere student is de laatste medeplichtig aan plagiaat;
- ook wanneer in een gezamenlijk werkstuk door een van de auteurs plagiaat wordt gepleegd, zijn de andere auteurs medeplichtig aan plagiaat, indien zij hadden kunnen of moeten weten dat de ander plagiaat pleegde;
- het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling (zoals een internetsite met uittreksels of papers) of die al dan niet tegen betaling door iemand anders zijn geschreven.

De plagiaatregels gelden ook voor concepten van papers of (hoofdstukken van) scripties die voor feedback aan een docent worden toegezonden, voor zover de mogelijkheid voor het insturen van concepten en het krijgen van feedback in de cursushandleiding of scriptieregeling is vermeld.

In de Onderwijs- en Examenregeling (artikel 5.15) is vastgelegd wat de formele gang van zaken is als er een vermoeden van fraude/plagiaat is, en welke sancties er opgelegd kunnen worden. Onwetendheid is geen excuus. Je bent verantwoordelijk voor je eigen gedrag. De Universiteit Utrecht gaat ervan uit dat je weet wat fraude en plagiaat zijn. Van haar kant zorgt de Universiteit Utrecht ervoor dat je zo vroeg mogelijk in je opleiding de principes van wetenschapsbeoefening bijgebracht krijgt en op de hoogte wordt gebracht van wat de instelling als fraude en plagiaat beschouwt, zodat je weet aan welke normen je je moeten houden.

Hierbij verklaar ik bovenstaande tekst gelezen en begrepen te hebben.

Naam: Joyce Musch

Studentnummer: 3991415

Datum en handtekening:

27 Augustus 2015

J. Musch

Het niet indienen of ondertekenen van het formulier betekent overigens niet dat er geen sancties kunnen worden genomen als blijkt dat er sprake is van plagiaat in het werkstuk.

Inhoudsopgave

Inleiding	Blz. 6
Jagen in de Mabinogion	Blz. 11
Jagend naar de Andere Wereld	Blz. 11
Jagend naar een nieuw avontuur met elementen van de Andere Wereld	Blz. 16
Jagend naar een nieuw avontuur in de 'gewone' wereld	Blz. 22
Wetten en de jacht	Blz. 24
Conclusie	Blz. 29
Bibliografie	Blz. 31

Inleiding

De middeleeuws Welse verhalen van de *Mabinogion* zijn opnieuw populair geworden in de 19de eeuw toen zij voor het eerst naar het Engels zijn vertaald door Lady Charlotte Guest, tussen 1838 en 1849.¹ De *Mabinogion* kan worden gezien als een collectie van elf onafhankelijke en diverse verhalen,² waarbij *De vier takken van de Mabinogi* onderling verwant zijn aan elkaar.³ De verhalen welke in dit verslag worden besproken⁴ zijn afkomstig uit een orale verhaaltraditie,⁵ waardoor zij een wisselwerking weergeven tussen de orale en literaire cultuur.⁶ Ze geven een inzicht in de hoeveelheid narratief materiaal aanwezig in Wales in de elfde, twaalfde en dertiende eeuw.⁷ De verhalen geven niet alleen inzicht in de thema's en karakters van de verhalen, maar laten ook zien hoe Wales reageerde op de veroveringen en kolonialisatie van Wales.⁸

Deze reactie op de veroveringen en kolonialisatie wordt duidelijk wanneer er wordt gekeken naar de drie Franse romans, *Perceval ou le conte du graal*, *Yvain le chevalier au lion* en *Erec et Enid*, en de drie equivalente Welse romans *Peredur zoon van Efrog*, *De dame van de put*, en *Geraint zoon van Erbin*. In Wales zijn deze drie Franse romans mogelijk geabsorbeerd rond de twaalfde eeuw, maar aangepast in taal, inhoud en vorm.⁹ De verhalen geven elementen weer welke specifiek zijn voor Wales. Daardoor kunnen de verhalen meer informatie verstrekken over de verhaalcultuur in Middeleeuws Wales. De andere verhalen behorende tot de *Mabinogion*, met waarschijnlijk een uitsluitend Welse oorsprong, kunnen tevens inzicht verstrekken in de verhaalcultuur van Wales.

De jacht komt meerdere malen voor in de *Mabinogion*. In middeleeuws Europa was jagen een belangrijk onderdeel in het leven van de aristocratie.¹⁰ De jacht was voornamelijk bedoeld als vermaak en sport.¹¹ Het plannen van de jacht was een mentale uitdaging,

¹ Guest, 1849.

² Davies, 2007, ix en xiii.

³ Davies, 2007, x.

⁴ Het verhaal *Llud en Llefelys* en *De droom van Rhonabwy* worden niet besproken omdat deze verhalen geen jachtscènes bevatten. *De droom van Rhonabwy* stamt waarschijnlijk niet uit een orale traditie, omdat zelfs in het verhaal zelf wordt gezegd dat het niet mogelijk is om het verhaal te onthouden zonder een boek. Davies, 2007, 179-180.

⁵ Er is meer informatie te vinden over orale tradities in artikelen van Sioned Davies, zoals 'Storytelling in Medieval Wales', 1992 en 'From Storytelling to Sermons: The Oral Narrative Tradition of Wales', 2003.

⁶ Davies, 2007, ix.

⁷ Davies, 2007, ix en xiii.

⁸ Davies, 2007, ix en xiii.

⁹ Over, 2005, 186. Er bestaat geen zekerheid over de transmissie van de verhalen. Het is tevens mogelijk dat de Welse verhalen eerder zijn ontstaan dan de Franse verhalen. Ik ben van mening dat de Welse verhalen waarschijnlijk zijn overgenomen uit het Frans, aangezien de Welse verhalen verder gaan waar de Franse verhalen stoppen en het zodoende lijkt dat de Franse verhalen al bestonden en deze in Wales zijn uitgebreid.

¹⁰ Cummins, 1988, 1.

¹¹ Cummins, 1988, 1.

deelnemen was lichamelijk en emotioneel bevredigend en het gevangen wild verzorgde een goede maaltijd.¹² Jachtscènes werden gebruikt in middeleeuwse literatuur, waarbij deze scènes een gevoel van plezier en voldoening weergeven, vanwege de link met de natuur.¹³ *De eerste tak van de Mabinogi*, het verhaal over Pwyll de prins van Dyfed, wordt geopend met de jacht:

Pwyll Pendeuc Dyuet a oed yn arglwyd ar seith cantref Dyuet. A threigylgweith yd oed yn Arbeth, prif lys idaw, a dyuot yn y uryt ac yn y uedwl uynet y hela.¹⁴

Als Pwyll vervolgens gaat jagen komt hij uiteindelijk in de Andere Wereld terecht.¹⁵ De jacht bezit een narratieve functie¹⁶ in dit verhaal. Deze scene roept de vraag op, wat is de narratieve functie van de jacht in Middeleeuws Welse verhalen tussen de elfde en dertiende eeuw?¹⁷ Vragen die hierbij horen zijn, wat gebeurt er met het verhaal of personages na een jachtscene? Leidt een jachtscene personages naar de Andere Wereld of naar een bepaalde gebeurtenis? Daarnaast bevat deze jachtscene wettelijke aspecten.¹⁸ Waarbij een andere vraag opkomt, wordt de jacht gebruikt om wetten in de verhalen te verwerken? Vervullen de wetten een narratieve functie in de jachtscènes?

In het verslag zal er worden gekeken naar de jachtscènes welke aanwezig zijn in Middeleeuws Welse verhalen, behorende tot de *Mabinogion*, met behulp van de Narratologie¹⁹ om opheldering te geven over de narratieve functie van deze jachtscènes. Dit zijn *De eerste tak van de Mabinogi*, *De tweede tak van de Mabinogi*, *De derde tak van de Mabinogi*, *De vierde tak van de Mabinogi*²⁰ (allemaal laat elfde en vroeg twaalfde eeuw²¹),

¹² Cummins, 1988, 2.

¹³ Cummins, 1988, 2.

¹⁴ Thomson, 2010, 1.

Vertaling: Pwyll prins van Dyfed was heer over de zeven provincies van Dyfed. Op een keer was hij in Arbeth, zijn voornaamste hof, en kwam het in zijn hoofd en in zijn gedachten om te gaan jagen. Joyce Musch.

¹⁵ Pwyll wordt door de koning van Annwfn uitgenodigd naar Annwfn. Davies, 2007, 4-5. Dit is de Andere Wereld. Davies, 2007, 228.

¹⁶ Een narratieve functie is de functie van een gebeurtenis in het verhaal waardoor het verhaal verder kan verlopen of waardoor er iets nieuws kan plaatsvinden in het verhaal. Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 160.

¹⁷ Er is gekozen om gebruik te maken van de bekendste verhalen uit Middeleeuws Wales, waarbij deze verhalen stammen uit de elfde, twaalfde en dertiende eeuw.

¹⁸ Wetten uit Wales, waarschijnlijk rond de dertiende, veertiende en zestiende eeuw. Robert, 2011,17; Jenkins, 1986, xi.

¹⁹ Deze methode zal hieronder in het verslag worden besproken.

²⁰ Naar deze vier verhalen kan ook worden verwezen als *De vier takken van de Mabinogi* en worden vaak als eenheid gezien. Davies, 2007, x.

²¹ Roberts, 1992, 10.

Culhwch en Olwen (elfde eeuw²²), *De droom van Maxen*, *Peredur zoon van Efrog*, *De dame van de put*, en *Geraint zoon van Erbin* (allemaal twaalfde en dertiende eeuw²³).

Met het uitvoeren van dit onderzoek kan mogelijk het belang van de jacht worden aangetoond. Wordt de jacht bijvoorbeeld gebruikt om nieuwe elementen²⁴ in het verhaal te introduceren, wordt de jacht gebruikt om wetten in de verhalen te incorporeren en/of zijn aanwezige wettelijke aspecten een weergave van gedragscodes van de contemporaine maatschappij? Om de narratieve functie weer te kunnen geven wordt het onderzoek uitgevoerd in het kader van de Narratologie.²⁵ Binnen de Narratologie wordt er gekeken naar de vorm en de functie van verhalen, waarbij de kern ligt op vergelijken.²⁶ In dit verslag wordt er naar de structuur van de verhalen gekeken en de motieven van de jachtscènes. Een motief is de kleinste informatie-eenheid in een vertelling en kan betrekking hebben op personages, handelingen, plaatsen, enz.²⁷ Een motief kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat het verhaal een nieuwe wending neemt of een nieuw personage introduceert. Wanneer een bepaald motief binnen een vertelling is geïdentificeerd, in dit geval de jacht welke leidt naar iets nieuws in het verhaal, kan dit motief vergeleken worden met motieven uit andere vertellingen.²⁸ Hierbij zal er worden gekeken naar het element dat wordt geïntroduceerd met behulp van de jacht. Is dit een nieuw avontuur, zoals een reis naar de Andere Wereld, een queeste of een nieuw personage? Vergelijkend onderzoek naar het optreden van de motieven binnen de verhalen zal inzicht geven in dat wat als belangrijk werd gezien in middeleeuws Wales tussen de elfde en dertiende eeuw en wat wordt gezien als noemenswaardig.²⁹ De nadruk wordt gelegd op de functie van de motieven binnen het verhaal als een geheel.³⁰ Gekeken wordt waarvoor de jachtscene wordt gebruikt en waar de jacht toe leidt. Zo kan er onderscheidt worden gemaakt tussen statische motieven, dit zijn motieven welke geen verandering in het verhaal brengen, en dynamische motieven, deze motieven hebben te maken met veranderingen in het verhaal.³¹

²² Bromwich and Evans, 1992, lxxxii.

²³ Roberts, 1992, 10. Naar de verhalen zal in het vervolg worden verwezen als *Pwyll*, *Branwen*, *Manawydan*, *Math*, *Culhwch*, *Peredur*, *Maxen*, *Owain* en *Geraint*. Deze verhalen zijn aanwezig in het Witte Boek van Rhydderch (ca. 1400) en het Rode Boek van Hergest (c. 1350). Davies, 1998, 133.

²⁴ Hiermee worden nieuwe personages en/of nieuwe avonturen bedoeld.

²⁵ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 159.

Soortgelijk onderzoek in het kader van Narratologie is uitgevoerd door onder andere Gantz, 1978, O Coileáin, 1977-8 en Hanson-Smith, 1981-2.

²⁶ ²⁶ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 159.

²⁷ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 169.

²⁸ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 169.

²⁹ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 169.

³⁰ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 170.

³¹ Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 170.

Daarnaast zijn er ook de gebonden motieven, deze zijn essentieel voor de logische samenhang van het geheel, en vrije motieven, deze dienen meer als achtergrondinformatie.³²

In Wales was een duidelijke connectie tussen de productie en het gebruik van wetboeken én leveranciers en beschermers van de literaire traditie.³³ Wetteksten beslaan een derde van de tachtig overgebleven manuscripten geschreven in middel Wels tussen 1250 en 1400.³⁴ De orale en geschreven wetten werden als één traditie beschouwd.³⁵ Deze wetteksten en de middeleeuws Welse verhalen stammen mogelijk uit dezelfde tijd. In het verslag is gebruik gemaakt van de middeleeuws Welse wetteksten³⁶ om aan te kunnen tonen of er zich overeenkomsten bevinden tussen jagen in de wetten en jagen in de verhalen, om de eventuele functie van de wetten in de jachtscènes bloot te leggen. Hoewel er al vaker naar de aanwezigheid van wettelijke aspecten in de verhalen van de *Mabinogion* is gekeken, zoals door Charles-Edwards, 1978 en Fife, 1992, is er nog niet eerder specifiek naar alle jachtscènes te samen gekeken waardoor niet bekend is of wetten over de jacht zijn geïncorporeerd in alle verhalen en of de wetten een narratieve functie bevatten. Tijdens het onderzoek is er in het kader van de Narratologie naar de narratieve functie van de jachtscènes gekeken en de scene welke volgt op de jacht. Op deze manier is er vastgesteld of een jachtscene leidt tot een nieuwe gebeurtenis in het verhaal, bijvoorbeeld een reis naar de Andere Wereld, zoals aan het begin van *Pwyll*, of dat de wetten mogelijk een narratieve functie vervullen.

Als editie voor de verhalen wordt er gebruik gemaakt van de vertaling door Sioned Davies³⁷. Als editie van de middeleeuws Welse wetteksten wordt er gebruik gemaakt van een vertaling door Sara Elin Roberts³⁸, met een wettekst waarschijnlijk afkomstig uit een manuscript uit de veertiende eeuw,³⁹ en een vertaling door Dafydd Jenkins⁴⁰, met wetteksten afkomstig uit manuscripten uit de vroeg dertiende en zestiende eeuw.⁴¹ Er is gekozen voor

³² Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 170.

³³ Stacey, 2005, 75.

³⁴ Pryce, 2000, 33.

³⁵ De inheemse Welse wetten in de middeleeuwen werden *cyfraith Hywel*, ‘de wet van Hywel’, genoemd. Hywel Dda regeerde van 904 tot 950. Deze term werd niet strikt gebruikt voor geschreven wetten, maar voor de wettelijke traditie als één geheel. Deze traditie was hoofdzakelijk oraal, de wetten leefden meer in de monden van de advocaten dan in de boeken. Charles-Edwards, 1989, 6 en 23.

³⁶ Niet alle wetten met betrekking tot de jacht worden besproken in het verslag. Alleen de wetten met betrekking tot de geanalyseerde verhalen.

³⁷ Davies, 2007. De verhalen van de *Mabinogion* welke worden gebruikt in dit onderzoek zijn de oudste overgebleven vormen uit de veertiende en mogelijk vijftiende eeuw. Davies, 2007, ix en xiii. Afkomstig uit het Witte Boek van Rhydderch (ca. 1400) en het Rode Boek van Hergest (c. 1350). Davies, 1998, 133. Er wordt in dit onderzoek echter met een vertaling van deze teksten gewerkt.

³⁸ Roberts, 2011.

³⁹ Roberts, 2011, 17.

⁴⁰ Jenkins, 1986.

⁴¹ De kern van alle wetteksten in ontstaan in de tiende eeuw, mogelijk onder het toezicht van Hywel Dda. Jenkins, 1986, xi.

beide edities omdat de vertaling van Jenkins een compilatie van meerdere manuscripten is en Roberts één volledige tekst is afkomstig uit één manuscript. Beide vertalingen kunnen elkaar op deze manier aanvullen.

Jagen in de *Mabinogion*

De jachtscènes kunnen verschillende narratieve functies bezitten. De jacht welke leidt naar een nieuw avontuur, waaronder de Andere Wereld, maar ook de introductie van een nieuw personage. Het is voor de wetten ook mogelijk om al dan niet eenzelfde narratieve functie te vervullen als de jacht.⁴² De functies worden in willekeurige volgorde besproken, er wordt met de Andere Wereld begonnen omdat de jacht in *Pwyll*, het verhaal waar de vertaling mee begint en dus als eerste wordt gelezen,⁴³ naar de Andere Wereld leidt. Dit is voor mij zodoende de eerste narratieve functie die ik ben tegen gekomen en waar het onderzoek mee is begonnen. Ik start daardoor in het verslag met deze narratieve functie. Daarbij worden eerst *De vier takken van de Mabinogi* besproken, gevolgd door *Culhwch, Maxen* en de drie romans.⁴⁴

Jagend naar de Andere Wereld

De jacht welke leidt naar de Andere Wereld is een veel voorkomend motief in volksverhalen⁴⁵, een motief dat ook aanwezig is in de middeleeuws Welse literatuur.

Zoals aangegeven in de inleiding, opent *Pwyll* met een jachtscene. Als Pwyll gaat jagen blaast hij op zijn hoorn om de jacht te starten en gaat hij achter zijn honden aan.⁴⁶ Hij wordt echter gescheiden van zijn kompanen en hoort het huilen van het ander roedel honden, van Arawn koning van de Andere Wereld, Annwfn.⁴⁷ Als Pwyll op een open plek aankomt ziet hij deze honden voor een hert staan, waarna zij het hert neerhalen. Pwyll jaagt de honden weg en laat zijn eigen roedel van het hert eten.⁴⁸ De witte honden met de rode oren van Arawn⁴⁹ zijn mogelijk honden uit de Andere Wereld.⁵⁰ Pwyll kan op meerder momenten zijn afgereisd naar Annwfn. Dit kan direct gebeurd zijn nadat hij gescheiden is geraakt van zijn kompanen en het hert volgt, een hert kan namelijk in het algemeen worden gezien als een dier dat personen naar de Andere Wereld leidt.⁵¹ Of Pwyll wordt later naar Annwfn gestuurd door Arawn. Deze tweede aanname lijkt waarschijnlijker aangezien Annwfn op een positieve

⁴² Er is overlapping binnen de motieven. De scènes zijn verdeeld om een duidelijkere structuur weer te geven met betrekking tot de functie van de jacht en het gebruik van de wetten.

⁴³ Davies, 2007.

⁴⁴ Hoewel wordt gestart met het de narratieve functie welke tot de Andere Wereld leidt, doordat deze zich als eerste voordoet in de vertaling, wordt voor het bespreken van de verschillende aanwezige narratieve functies in de verhalen rekening gehouden met de mogelijke compositiedata van de verhalen.

⁴⁵ In volksverhalen motief index F159.1 wordt aangegeven dat de jacht tot de andere wereld leidt. Thompson, 1955-1958.

⁴⁶ Davies, 2007, 3.

⁴⁷ Davies, 2007, 3.

⁴⁸ Davies, 2007, 3.

⁴⁹ Davies, 2007, 3.

⁵⁰ Davies and Jones, 1997, 126.

⁵¹ Green, 1997, 185-186.

manier wordt afgebeeld, met jagen, feesten en aardige wezens, wat alleen gebeurt wanneer een persoon wordt uitgenodigd naar de Andere Wereld.⁵² De jacht brengt Pwyll naar Arawn, welke Pwyll naar de Andere Wereld uitnodigt. Aanwezige wettelijke aspecten spelen hierbij een rol die verderop in het verslag zal worden besproken. De jacht wordt niet alleen gebruikt om Pwyll naar de Andere Wereld te laten reizen, maar wordt tevens gebruikt ter introductie van Arawn en uiteindelijk Hafgan, een koning in Annwfn. Deze scene lijkt zo meerdere narratieve functies te bezitten en kan worden gezien als een dynamisch en gebonden motief.

De tweede keer dat Pwyll gaat jagen in het verhaal is hij in Annwfn. Het jagen wordt slechts genoemd. Hij brengt het jaar daar namelijk jagend, zingend en feestend door.⁵³ Dit laat zien dat jagen ook een onderdeel is van het leven in de Andere Wereld. De jacht wordt gebruikt om aan te geven op welke manier Pwyll het jaar doorbrengt in Annwfn, waardoor het een statisch en vrij motief is in tegenstelling tot boven genoemde jachtscene.

Een volgende jacht met betrekking tot het bovennatuurlijke is te vinden in *Branwen* waar Matholwch een geschenk afkomstig uit Ierland, de ketel van wedergeboorte, van Bendigeidfran ontvangt, ter compensatie van een belediging.⁵⁴ Bendigeidfran vraagt of Matholwch ooit van deze ketel heeft gehoord.⁵⁵ Matholwch vertelt dat hij op een dag aan het jagen was in Ierland toen hij op de top van een berg stond uitkijkend over het meer van de ketel.⁵⁶ Daar zag hij een man uit het meer komen met een ketel op zijn rug.⁵⁷ Deze verwijzing naar de jacht bevindt zich in een raamvertelling waarbij Matholwch een autodiëgetische verteller⁵⁸ is. Het jagen vindt plaats in het 'gewone' Ierland, maar brengt Matholwch naar een bovennatuurlijke gebeurtenis. De man komt uit het water, waarbij water kan worden gezien als een grens met de Andere Wereld.⁵⁹ Tevens bevindt Matholwch zich op een berg en deze worden vaker geassocieerd met de Andere Wereld. Zo is Gorsedd Arbeth een magische berg in Dyfed⁶⁰ waar Pwyll Rhiannon ontmoet in *Pwyll* en Rhiannon, Manawydan, Pryderi en Cigfa in *Manawydan* mogelijk naar de Andere Wereld reizen.⁶¹ Daarnaast worden bergen niet alleen in Wales geassocieerd met de Andere Wereld, maar ook in Ierland komt dit voor.⁶² Zo

⁵² Mac Cana, 1973, 126.

⁵³ Davies, 2007, 5.

⁵⁴ Davies, 2007, 26.

⁵⁵ Davies, 2007, 26.

⁵⁶ Davies, 2007, 26.

⁵⁷ Davies, 2007, 26.

⁵⁸ Een autodiëgetische verteller vertelt een verhaal aan de hand van zijn eigen ervaring. Brillenburg Wurth en Rigney 2006, 178.

⁵⁹ Patch, 1918, 627; Mac Cana, 1973, 124; Carey, 1987, 2.

⁶⁰ Davies, 2012, 120.

⁶¹ Davies, 2007, 8,-10 en 36.

⁶² Het komt vaker voor dat elementen in Welse en Ierse verhalen overeenkomen, zoals het koppelen van soevereiniteit met paarden en vrouwen of de complexe mythe van de zee.

is er namelijk de *Sidh*, elvenheuvel, een plaats waar mensen uit de Andere Wereld wonen en een mogelijkheid voor mensen om naar de Andere Wereld te reizen.⁶³ Zodoende wordt een berg vaak geassocieerd met de Andere Wereld en niet altijd als een gewone berg gezien in de verhalen. Het is zeer waarschijnlijk dat de jacht Matholwch naar een bovennatuurlijke gebeurtenis heeft gebracht. Het aanwezige motief is dynamisch en gebonden, de raamver telling wordt geopend met de jacht, welke een verandering in het verhaal introduceert. Daarnaast verantwoordt de jacht waarom Manawydan zich op de berg bevindt.

In *Manawydan* na het trouwfeest van Rhiannon en Manawydan gaan zij samen met Pryderi en Cigfa jagend Dyfed rond.⁶⁴ Vervolgens komen ze alle vier bij de berg Gorsedd Arbeth en horen een hard geluid.⁶⁵ Er komt een dichte mist opzetten en als deze mist wegtrekt zijn zij als enigen aanwezig in het land.⁶⁶ Ze beginnen vervolgens met jagen en leven van het vlees van de dieren die zij vangen.⁶⁷ Het is niet alleen de magische berg die verwijst naar de Andere Wereld,⁶⁸ maar ook het harde geluid kan duiden op een ongewone gebeurtenis, zoals bij de verdwijning van het veulen van Teyrnnon in *Pwyll*,⁶⁹ de verschijning van de muizen in *Manawydan*⁷⁰ en de zwarte ridder in *Owain*.⁷¹ De mist is tevens mogelijk een teken van de Andere Wereld,⁷² waar ze terecht komen door het beoefenen van de jacht. Daarbij is het niet uitsluitend de jacht welke leidt tot de Andere Wereld, maar zoals in *Branwen* is ook hier mogelijk een magische berg aanwezig. In deze scene lijkt er sprake te zijn van een dynamisch en gebonden motief, omdat de jacht ervoor zorgt dat de personages in de Andere Wereld terecht komen en zorgt voor een verandering in het verhaal. De jacht kan worden gezien als verklaring waarom het viertal het land rond trekt, wat het tot een gebonden motief maakt.

Een tweede jacht in het verhaal vindt plaats als Rhiannon, Manawydan, Pryderi en Cigfa terugkeren naar Arberth. Zij verblijven daar één jaar en verzorgen zichzelf met eten door middel van de jacht.⁷³ Als Pryderi en Manawydan op een ochtend gaan jagen zien zij een wit zwijn dat hen bij een fort brengt wat daar nooit eerder was.⁷⁴ Deze scene bevat elementen

<http://faculty.arts.ubc.ca/sechard/492mab.htm>. Het is zo zeer goed mogelijk dat het gebruik van magische bergen in de verhalen voorkomt in verhalen uit beide landen.

⁶³ Mac Cana, 1973, 64-65. Zo gaat Nera in het Ierse verhaal een elvenheuvel binnen. Cross and Slover, 1996, 249.

⁶⁴ Davies, 2007, 36-37.

⁶⁵ Davies, 2007, 36-37.

⁶⁶ Davies, 2007, 36-37.

⁶⁷ Davies, 2007, 36-37.

⁶⁸ Davies, 2012, 170.

⁶⁹ Davies, 2007, 18.

⁷⁰ Davies, 2007, 42.

⁷¹ Davies, 2007, 119.

⁷² Patch, 1918, 627; Mac Cana, 1973, 124; Carey, 1987, 2.

⁷³ Davies, 2007, 39.

⁷⁴ Davies, 2007, 39.

welke kunnen duiden op de Andere Wereld, namelijk het witte zwijn, zoals de witte honden van Arawn, en het verschijnen en verdwijnen van het fort.⁷⁵ Tevens vindt er een bovennatuurlijke gebeurtenis plaats als Pryderi een gouden schaal in het fort aanraakt en hij zich niet meer kan bewegen en niet meer kan praten.⁷⁶ Het is zeer aannemelijk dat Pryderi zich in de Andere Wereld bevindt. De jacht heeft zodoende tot de Andere Wereld geleid. Het motief binnen deze scene is dynamisch, omdat het zorgt voor verandering in het verhaal, en gebonden, omdat het essentieel is voor de logische redenering van het verhaal.

Het laatste verhaal waarbij de jacht naar de Andere Wereld leidt is *Maxen*. Maxen, de keizer van Rome, wil gaan jagen.⁷⁷ Dit doet hij de volgende dag samen met zijn gevolg.⁷⁸ Na het jagen valt Maxen in slaap en droomt van een prachtige vrouw.⁷⁹ *Maxen* speelt zich niet af in Wales, maar leidt wel naar Brittannië in de droom van Maxen en uiteindelijk ook buiten zijn droom. Maxen ziet Brittannië mogelijk in een visioen, omdat een voorspelling op bovennatuurlijke wijze wordt afgebeeld.⁸⁰ Brittannië als eiland kan duiden op de Andere Wereld,⁸¹ zoals de eilanden die Bran bezoekt in *Immram Brain*,⁸² in *Serglige Con Culainn* als Loeg naar Labraid gaat,⁸³ het magische eiland Hy Brasil⁸⁴ en mogelijk het eiland Gwales in Penfro uit *Branwen*.⁸⁵ Daarnaast is het mogelijk om een visioen, dat zich niet afspeelt in de ‘gewone’ wereld, als een andere wereld te zien. Vele dingen die hij ziet in zijn droom⁸⁶ op het eiland zijn van goud en zilver,⁸⁷ mogelijk een teken aan het publiek dat Maxen zich in de Andere Wereld bevindt.⁸⁸ Indien Brittannië niet als de Andere Wereld wordt gezien zorgt de jacht er voor dat Maxen naar een ‘andere wereld’, een ander land reist en de jacht uiteindelijk nog steeds naar een nieuw avontuur leidt. Het aanwezige motief is dynamisch en gebonden, want de jacht is een aanleiding voor de droom van Maxen, welke voor een verandering in het

⁷⁵ Davies and Jones, 1997, 126; Mac Cana, 1973, 124.

⁷⁶ Davies, 2007, 39.

⁷⁷ Davies, 2007, 103.

⁷⁸ Davies, 2007, 103.

⁷⁹ Davies, 2007, 103.

⁸⁰ Boer, de en Smit, de, 2001, 463.

⁸¹ Patch, 1918, 604 en 627; Carey, 1987, 2.

⁸² Cross and Slover, 1996, 588-595.

⁸³ Cross and Slover, 1996, 179-180.

⁸⁴ Freitag, 2013, 55.

⁸⁵ Davies, 2007, 32.

⁸⁶ Het schip, de hal van het kasteel, de vloer in de hal, de bank in de hal en het gwyddbýllbord met speelstukken zijn allemaal van goud en zilver. Daarnaast is de kleding die de mensen dragen bijzonder en vol van edelstenen. Davies, 2007, 103-104.

⁸⁷ Patch, 1918, 610; Whitney, 1921, 159.

⁸⁸ Het publiek kan waarschijnlijk de droom/ het visioen samen met de verwijzing naar al het goud en zilver als een teken van de Andere Wereld zien. Het is voor hen waarschijnlijk niet ongewoon om de Andere Wereld tegen te komen in hun eigen land aangezien dit regelmatig terugkeert in de verhalen.

verhaal zorgt. Daarnaast is de mogelijk vermoeiende jacht een verklaring voor de slaap van Maxen, wat zijn droom als gevolg heeft.

Als de vrouw van de droom van Maxen niet gevonden kan worden raadt iemand hem aan om te gaan jagen in de richting die Maxen ging in zijn droom.⁸⁹ Als Maxen dit doet komt hij bij de rivierbedding die hij in zijn droom heeft gezien en bij een enorme berg.⁹⁰ De berg kan worden gezien als een magische bergen welke kan leiden naar de Andere Wereld,⁹¹ zoals eerder gezien is in *Pwyll*, *Branwen* en *Manawydan*. Maxen komt vervolgens in Brittannië terecht waar zoals in zijn droom veel dingen van goud zijn. Brittannië kan mogelijk worden gezien als de Andere Wereld. In tegenstelling tot de andere verhalen leidt de jacht Maxen hier vanuit een ander land dan Wales mogelijk naar de Andere Wereld en tevens naar zijn geliefde waardoor Elen en haar broers worden geïntroduceerd in het verhaal. De jacht bezit hier een dynamisch en gebonden motief, het is essentieel voor het verhaal en zorgt voor de verdere verloop van het verhaal.

Als Maxen eenmaal getrouwd is met Elen gaat hij ook jagen.⁹² Hij bevindt zich daarbij mogelijk in de Andere Wereld tijdens deze jacht, als wordt aangenomen dat Brittannië zich hier in de Andere Wereld bevindt.⁹³ Deze jacht vervult eenzelfde functie als de vernoeming van de jacht in *Pwyll*. Dit laat zien dat jagen ook een onderdeel is van het leven dat Maxen leidt in Brittannië en dat hij als heerser van het land gaat jagen. Het is zodoende een statisch en vrij motief.

De jacht leidt meerdere malen naar de Andere Wereld. Het is echter niet enkel het element van de jacht dat aanwezig is in de verhalen van *Branwen*, *Manawydan* en *Maxen* waardoor personages naar de Andere Wereld reizen, mogelijk ook een magische berg. Het aanwezige motief in de scènes lijkt voornamelijk dynamisch, waaruit kan worden opgemaakt dat de jacht van narratief belang is. Er zijn mogelijk twee statische motieven, waar de jacht eerder een vernoeming is en achtergrond informatie verstrekt, namelijk in *Pwyll* en *Maxen*. In *Pwyll* en *Maxen* zorgt de jacht tevens voor de introductie van nieuwe personages en in *Maxen* brengt het Maxen naar zijn geliefde. Het fenomeen van witte dieren welke naar de Andere Wereld leiden is terug te vinden in *Pwyll* en *Manawydan*. Het is zeer goed mogelijk dat deze twee verhalen tot een geheel behoren, waardoor logisch is dat deze gelijke elementen

⁸⁹ Davies, 2007, 106.

⁹⁰ Davies, 2007, 106.

⁹¹ Davies, 2012, 170; Patch, 1918, 604.

⁹² Davies, 2007, 108.

⁹³ Het vernoemen van de jacht wordt hier gebruikt om aan te geven dat een langere tijd is verstreken en er vervolgens zal worden verteld wat er gebeurd is.

bevatten.⁹⁴ De jacht wordt ook genoemd als tijdverdrijf in de Andere Wereld in *Pwyll*, *Manawydan* en waarschijnlijk *Maxen*, om het publiek mogelijk te laten weten dat jagen ook een belangrijk onderdeel is in de Andere Wereld om zich zo te kunnen inleven in het verhaal. Bij *Pwyll* spelen mogelijk de wetten tevens een belangrijke rol, deze zal verderop worden besproken. De verhalen vertonen sterke overeenkomsten met betrekking tot het gebruik van de jacht, dit komt mogelijk doordat de verhalen rond dezelfde tijd en plaats zijn ontstaan. Het is hierbij opmerkelijk dat *Math* geen overeenkomsten vertoont.

Jagend naar een nieuw avontuur met elementen van de Andere Wereld

Er zijn ook jachtscènes welke naar een ander nieuw avontuur leiden waarbij elementen van de Andere Wereld aanwezig zijn. Deze verhalen, met dit soort jachtscènes, stammen uit de Franse traditie⁹⁵ en één Wels verhaal met elementen uit een oude verhaaltraditie.⁹⁶

Het verhaal *Culhwch* bevat drie jachtscènes om diverse taken van Ysbadadden uit te kunnen voeren. Zo wordt er op Rhymhi gejaagd, een wolf,⁹⁷ en op het zwijn Ysgithrwyn Pen Baedd in Ierland.⁹⁸ Deze jachtscene lijkt niet tot de Andere Wereld te leiden. Er kan gespeculeerd worden dat Ierland hierop kan duiden vanwege het eiland element,⁹⁹ maar er zijn verder geen elementen aanwezig van de Andere Wereld. In het verhaal *Maxen* waar Brittannië mogelijk als de Andere Wereld wordt gezien zijn meerdere elementen aanwezig welke daarop kunnen duiden. Hier vindt mogelijk slechts één verwijzing plaats naar de Andere Wereld. De jacht heeft hier als functie het toevoegen van taken in het verhaal welke moeten worden uitgevoerd. Deze scènes bevatten dynamische en gebonden motieven, ze zorgen ervoor dat het verhaal verder verloopt en verschillende taken worden uitgevoerd welke vereist zijn.

De uitgebreidst beschreven jachtscene van alle verhalen welke worden besproken is de jacht op het zwijn Twrch Trwyth.¹⁰⁰ Twrch Trwyth is een magisch zwijn en ooit was hij een

⁹⁴ Ford, 2008, 6.

⁹⁵ Dit zijn de drie romans *Peredur*, *Geraint en Owain*.

⁹⁶ *Culhwch*, waarbij Twrch Trwyth een belangrijke rol speelt in het verhaal. Twrch Trwyth stamt al uit de negende eeuw. Morris, 1980, 42.

⁹⁷ Davies, 2007, 205.

⁹⁸ Davies, 2007, 207-208.

⁹⁹ Patch, 1918, 604; Carey, 1987, 2.

¹⁰⁰ Davies, 2007, 209-212.

De jacht op Twrch Trwyth is al vele malen besproken, onder andere door Rhys, 1894-5, Hunter, 1991, Dehghani, 2006/2007, Bromwich and Evans, 1992 en Sheehan, 2005. Rhys is van mening dat Twrch Tryth is afgeleid van Orc Tréith, Tréith zijnde de genitiefvorm van Triath. Wat ‘zwijn van Triath’ of ‘zwijn van de koning’ betekend. Rhys, 1894-5, 7-8.

koning, maar hij is gestraft door God.¹⁰¹ Er moet jacht op hem worden gemaakt om een kam en een schaar te kunnen bemachtigen als één van de taken die Culhwch moet uitvoeren van Ysbadadden om met diens dochter te kunnen trouwen.¹⁰² De jacht start in Ierland en vervolgt zich in Wales.¹⁰³ Vele mannen worden gedood door Twrch Trwyth en uiteindelijk wordt hij de zee in gejaagd.¹⁰⁴ In de meeste gevallen wordt er jacht gemaakt op een hert, maar in dit geval wordt er gejaagd op een zwijn.¹⁰⁵ Een mogelijke uitleg hiervoor is dat Ysbadadden graag wil zien dat Culhwch de taken niet zal volbrengen en mogelijk gedood wordt. Het is namelijk gevaarlijker om op zwijnen te jagen dan op herten.¹⁰⁶ Ysbadadden zal zelf overlijden als alle taken worden volbracht en wil dit niet. Tevens is er een link tussen Culhwch en zwijnen, het tweede deel –hwch van zijn naam betekent zwijn en Culhwch is geboren in een zwijnenstal.¹⁰⁷ Daarnaast staat de jacht op een zwijn mogelijk voor de jacht naar macht,¹⁰⁸ in het verhaal is het Culhwch die de ‘macht’ wil om met Olwen te trouwen. De jacht in het verhaal bevat elementen van de Andere Wereld, zoals een magisch zwijn en vindt plaats om Culhwch een mogelijkheid te verschaffen om de hand van Olwen te winnen. De jacht is onderdeel van de verschillende taken die Culhwch moet uitvoeren in het verhaal. Het leidt Culhwch hier naar zijn geliefde, zoals in het verhaal *Maxen* gebeurt. De jacht leidt zodoende niet alleen naar nieuwe gebeurtenissen en personages welke worden geïntroduceerd voor en tijdens de jacht, maar wordt ook gebruikt om geliefden bij elkaar te brengen.

Volgens Rhys is de jacht tevens gebruikt om plaatsnamen uit te leggen.¹⁰⁹ De biggen van Twrch Trwyth worden gedood waarna in de plaatsnaam wordt gerefereerd aan de naam van deze big.¹¹⁰ Rhys denkt vervolgens dat de lijst met krijgers ook werd gebruikt voor de uitleg van plaatsnamen, maar geeft aan dit nog niet succesvol te kunnen toelichten.¹¹¹ Hunter is het eens met Rhys over de namen van de biggen, alleen denkt hij dat de auteur van het verhaal het leuk vond om namen op te sommen en de namen van de krijgers geen specifieke

¹⁰¹ Twrch Trwyth, de zwijn koning, kan zijn afgeleid van het Ierse Torc Triath. Het is echter mogelijk dat geen van beide landen het concept heeft geleend van de ander. De taal en de iconografie van beide landen laten zien dat zoomorfisme een element was in het heidense Keltische geloof. Bromwich and Evans, 1992, lxix. Dit laat zien dat het verhaal elementen bevat welke ouder zijn dan de mogelijke compositiedatum van het verhaal.

¹⁰² Davies, 2007, 198-200, 205-212.

¹⁰³ Davies, 2007, 210-212.

¹⁰⁴ Davies, 2007, 210-212.

¹⁰⁵ Dit is mogelijk een van de punten waaruit kan worden opgemaakt dat de verhalen van de *Mabinogion* niet als een geheel moeten worden gezien.

¹⁰⁶ Zwijnen zijn gevaarlijk en woest. Daarnaast worden ze vaak gezien als een metafoor voor een krijger.

Sheenan, 2005, 11-12.

¹⁰⁷ Sheehan, 2005, 12.

¹⁰⁸ Heinz, 1999, 63.

¹⁰⁹ Rhys, 1894-5, 15.

¹¹⁰ Rhys, 1894-5, 10-11.

¹¹¹ Rhys, 1894-5, 15.

betekenis hebben.¹¹² Het is zeer goed mogelijk dat het verhaal werd gebruikt voor de uitleg van plaatsnamen, dit is een verhaaltipe dat in Ierland veelvoorkomend is, namelijk de *dindshenchas*.¹¹³ Het verhaal is een weerspiegeling van een (voor)negende eeuw orale traditie,¹¹⁴ welke mogelijk gebruikt werd voor de uitleg van plaatsnamen.¹¹⁵ Later zijn er elementen aan toegevoegd en weggelaten en zoals het nu is overgeleverd heeft het slechts als primaire functie de uitleg van hoe Culhwch Olwen won.¹¹⁶ De jacht lijkt in dit verhaal meerdere functies te bezitten. Een narratieve functie waardoor het verhaal verder kan verlopen, de jacht als een van de taken die Culhwch moet uitvoeren om bij zijn geliefde te kunnen zijn, waarbij verschillende personages worden geïntroduceerd en als uitleg voor verschillende plaatsnamen. Deze jacht bevat zo een dynamisch en gebonden motief. Een vierde jacht in *Culhwch* welke geen elementen van de Andere Wereld bevat zal verderop worden besproken.

Een andere jacht welke plaatsvindt in de ‘gewone’ wereld, maar ook elementen van de Andere Wereld bevat is in *Peredur* waar Arthur wordt beschreven die gaat jagen met Peredur. Peredur laat zijn hond los om op het hert te jagen en te doden.¹¹⁷ Als het hert is gedood ziet Peredur een huis en besluit daar naartoe te gaan.¹¹⁸ De jachtscene leidt hem naar een nieuw avontuur. Het is logisch dat Peredur zich buiten bevindt als hij aan het jagen is, waarna hij het huis waarneemt. Het avontuur lijkt vervolgens elementen van de Andere Wereld te bevatten. Peredur is hier mogelijk naartoe gegaan zonder uitnodiging, waardoor de bewoners als monsterlijke vijanden voor hem zullen zijn.¹¹⁹ Dit lijkt het geval, Peredur ontmoet vijanden zoals de Black Oppressor en de Black Serpent of the Cairn.¹²⁰ De jachtscene wordt niet uitgebreid beschreven. In het Franse verhaal *Perceval* worden de jachtscènes die aanwezig zijn in het verhaal van Peredur niet beschreven.¹²¹ Waar het Welse verhaal start met de jachtscene is het Franse verhaal afgelopen. Hierdoor kan worden vastgesteld dat deze jachtscènes in het verhaal van Peredur Wels van oorsprong zijn. De jacht lijkt zodoende van groot belang in Wales en zorgt ervoor dat het verhaal verder kan verlopen. De jacht laat

¹¹² Hunter, 1991, 33.

¹¹³ *Dindshenchas* zijn verhalen welke uitleg geven over plaatsnamen. Arbuthnot, 2001, 285.

¹¹⁴ Hunter, 1991, 34. Het verhaal van Twrch Trwyth waar Arthur jacht op maakt is al bekend in de negende eeuw. Dit wordt duidelijk uit een verwijzing naar deze jacht in *Historia Brittonum*. Morris, 1980, 42. Dit laat zien dat het verhaal onderdeel is van een oudere orale traditie.

¹¹⁵ Hunter, 1991, 34; Rhys, 1894-5, 10-11.

¹¹⁶ Hunter, 1991, 34.

¹¹⁷ Davies, 2007, 86.

¹¹⁸ Davies, 2007, 86.

¹¹⁹ Mac Cana, 1973, 126.

¹²⁰ Davies, 2007, 87 en 90.

¹²¹ McElhearn, 2001.

Peredur nieuwe mensen ontmoeten waardoor hij vervolgens een nieuw avontuur tegemoet gaat en valt zodoende onder het dynamisch en gebonden motief.

Een tweede jachtscene vind plaats als Peredur op weg is naar de Black Serpent of the Cairn. Hij hoort in een bos jachthonden een hert opjagen.¹²² Vervolgens komt hij een man tegen die hem vraagt om te blijven kijken zodat hij het hert en de honden het bos uit zal zien komen.¹²³ Peredur is op weg naar een berg om een serpent, een vijandig monster, te doden in een grot.¹²⁴ Een vijandig monster,¹²⁵ een grot¹²⁶ en een berg¹²⁷ zijn allemaal tekens welke kunnen duiden op de Andere Wereld. Als Peredur zich nog niet in de Andere Wereld bevindt is dit mogelijk een verwijzing naar een bezoek aan de Andere Wereld. Het is echter niet de jachtscene zelf welke direct naar de Andere Wereld leidt. De jachtscene wordt gebruikt om Peredur nieuwe mensen te laten ontmoeten op zijn tocht en het verhaal verder te kunnen laten verlopen. Peredur stuit daarna pas op de Andere Wereld. Het motief van deze jacht lijkt echter statisch en vrij te zijn aangezien deze verwijzing naar de jacht geen verandering brengt in het verhaal en meer als achtergrond informatie kan worden gezien om het verhaal chronologisch te laten verlopen. Een andere jacht in *Peredur* welke geen elementen van de andere Wereld bevat zal later worden besproken.

Een dergelijke jacht als hier boven bevindt zich in *Owain* waarin Owain op reis gaat, nadat hij getrouwd is, en bij een kasteel komt.¹²⁸ Hier mag hij verblijven en de graaf vertelt hem dat zijn zoons naar een berg zijn gegaan om te jagen, maar dat daar een monster huist welke mannen doodt en verslindt.¹²⁹ In het Franse verhaal *Yvain* is eenzelfde vernoeming van de jacht niet aanwezig.¹³⁰ Het Welse verhaal geeft hier een Welse invloed van de jacht in het verhaal weer. Het is mogelijk dat de berg leidt tot de Andere Wereld, aangezien dit een voorkomend motief is.¹³¹ Het kan zijn dat de jongens onuitgenodigd naar de berg gaan en zij vervolgens oog in oog komen te staan met een monster.¹³² De jacht leidt zo naar de Andere Wereld waar Owain naartoe zal reizen als hij naar de berg en het monster gaat. Een ander belang is om Owain nieuwe mensen te laten ontmoeten en op een nieuw avontuur te gaan, zoals bij *Pwyll* maar dan zonder direct naar de Andere Wereld te reizen. Deze scene bezit een

¹²² Davies, 2007, 89.

¹²³ Davies, 2007, 89.

¹²⁴ Het is mogelijk om dit als een jacht te beschouwen, Peredur maakt jacht op de slang. Een slang kan net als de wolf worden gezien als een dier dat slechts kwaad doet en zodoende gedood mag worden. Jenkins, 1986, 187.

¹²⁵ Mac Cana, 1973, 126.

¹²⁶ Mac Cana, 1973, 124.

¹²⁷ Davies, 2012, 170; Patch, 1918, 604.

¹²⁸ Davies, 2007, 135.

¹²⁹ Davies, 2007, 135.

¹³⁰ Comfort, 1914.

¹³¹ Davies, 2012, 170; Patch, 1918, 604.

¹³² Mac Cana, 1973, 126.

dynamisch motief, omdat de jacht zorgt voor verandering. De jacht verklaart daarnaast waarom de zonen naar de berg zijn gegaan en verschaft in dit opzicht essentiële informatie, wat het tot een gebonden motief maakt.

In het verhaal *Geraint* komt Madog, de zoon van de boswachter van Arthur, bij Arthur en vertelt over een hert zo arrogant en majestueus dat het niet bij de andere dieren in de buurt komt.¹³³ Arthur besluit om de volgende dag op het hert te gaan jagen.¹³⁴ Gwenhwyfar vraagt of zij mag komen kijken en luisteren naar de jacht.¹³⁵ Daarnaast wordt er besproken dat degene die het hert vangt, te paard of te voet, het hoofd van het hert mag geven aan zijn geliefde of een vriend.¹³⁶ Als Arthur de volgende ochtend gaat jagen kan hij twee hoorns horen, één van de hoofdjager en één van de hoofdschildknaap.¹³⁷ Als Gwenhwyfar te laat wakker is besluit zij om samen met Geraint, die ook te laat is, naar de jacht te luisteren.¹³⁸ De jacht zelf, welke Arthur onderneemt, leidt mogelijk niet naar de Andere Wereld. De jacht start namelijk in Caerllion, aan het hof van Arthur, en voert Arthur en zijn jachtgevolg naar een bos over de rivier Wysg.¹³⁹ Geraint mist het begin van de jacht en blijft bij Gwenhwyfar. Als zij naar de jacht luisteren horen zij een geluid en zien een dwerg, een dame in een gouden zijde jurk op een schitterend wit paard en een grote ridder op een groot paard in schitterende wapenuitrusting.¹⁴⁰ Dit zijn elementen welke allemaal afkomstig kunnen zijn uit de Andere Wereld.¹⁴¹ Deze elementen, welke verwijzen naar de Andere Wereld, zijn echter niet aanwezig in het Franse verhaal, behalve de dwerg.¹⁴² Geraint gaat de ridder achterna. Het is zodoende zeer waarschijnlijk dat Geraint naar de Andere Wereld reist. De ridder welke hij achterna reist, langs het hof van Arthur over de Wysg naar een dorp, is Edern zoon van Nudd, broer van de legendarische Gwyn zoon van Nudd welke mogelijk een cogaat is met de Ierse god Nuadu.¹⁴³ Zodoende is het mogelijk dat Geraint een persoon, met goddelijke connecties,

¹³³ Davies, 2007, 140-142.

¹³⁴ Davies, 2007, 140-142.

¹³⁵ Davies, 2007, 140-142.

¹³⁶ Davies, 2007, 140-142.

¹³⁷ Davies, 2007, 140-142.

¹³⁸ Davies, 2007, 140-142. Er bevindt zich waarschijnlijk geen link tussen de jacht en een droomwereld in deze scene, omdat er niet wordt beschreven dat Gwenhwyfar een droom of visioen heeft gehad. Daarnaast is het logisch dat een persoon in de ochtend wakker wordt. Vernoemen dat Gwenhwyfar zich heeft verslapen hoeft geen verwijzing naar een droom of visioen te zijn, maar kan een verklaring geven voor het feit dat zij te laat is voor de jacht.

¹³⁹ Davies, 2007, 139 en 141. Beide plaatsen zijn geografisch gelegen in Wales, waarbij de Wysg een bestaande rivier is welke zeer waarschijnlijk niet verwijst naar een grens via het water met de Andere Wereld.

¹⁴⁰ Davies, 2007, 142.

¹⁴¹ Davies and Jones, 1997, 126. Whitney, 1921, 159; Patch, 1918, 610. Als een vrouw een gouden zijde jurk draagt en op een wit paard zit wordt zij veelal met de andere wereld geassocieerd, zoals Rhiannon. Davies, 2007, 8.

¹⁴² Comfort, 1999, 16.

¹⁴³ Davies, 2007, 257.

achterna reist naar de Andere Wereld. Indien Geraint over de Wysg reist en in de Andere Wereld terecht komt is het mogelijk dat ook Arthur hier terecht is gekomen toen hij de Wysg overstak. Het is echter niet evenwijdig aangezien er bij Arthur geen andere elementen aanwezig zijn welke verwijzen naar de Andere Wereld en de Andere Wereld zich niet standaard op dezelfde plaats bevindt. Het is zeer moeilijk om met enige duidelijkheid aan te kunnen geven of Geraint, Arthur of beide naar de Andere Wereld reizen. Het is echter zeer aannemelijk dat er elementen van de Andere Wereld aanwezig zijn. Een andere jacht in *Geraint* zonder de aanwezigheid van de Andere Wereld zal later worden besproken.

De jachtscene wordt gebruikt om Geraint te scheiden van Arthur en zijn mannen en de ridder te introduceren in het verhaal. Geraint gaat vervolgens een nieuw avontuur aan, alleen. Het niet deelnemen aan de jacht door Geraint zorgt er hier voor dat hij op een nieuw avontuur gaat. De jacht is nodig om een nieuw personage en avontuur te kunnen verantwoorden. Eenzelfde scene bevindt zich in het Franse verhaal *Erec et Enide*, waar tevens het witte hert aanwezig is en de manier van jagen uitgebreider wordt beschreven.¹⁴⁴ Doordat de details van de jacht in het Welse verhaal zijn weggelaten geeft dit weer dat de functie van de jachtscene belangrijker was in het verhaal dan de jacht zelf en de incorporatie van wetten. Deze scene bezit een dynamisch en gebonden motief, omdat de jacht zorgt voor verandering en essentieel is voor het verhaal.

De jacht leidt naar nieuwe gebeurtenissen, introduceert personages en kan zelfs leiden tot de liefde. De narratieve functie van de jacht is het verhaal in een nieuwe richting leiden en net zoals in het voorgaande deel is voornamelijk het dynamische motief aanwezig. Er komt eenmaal een statisch motief voor. De drie romans leiden tot een nieuw avontuur met elementen van de Andere Wereld, welke mogelijk Welse invloeden op de verhalen kunnen zijn. De drie verhalen lijken zodoende samen te vallen, wat te verwachten is aangezien de verhalen alle drie mogelijk zijn overgenomen uit het Frans en verder uitgebreid. *Culhwch*, uit een oudere Welse verhaaltraditie, leidt tevens mogelijk niet tot de Andere Wereld waarbij waarschijnlijk nieuwe elementen aan het oude verhaal zijn toegevoegd. Deze vier verhalen zijn allemaal verhalen over Arthur, wat het bijzonder maakt dat de jacht hier mogelijk niet tot de Andere Wereld leidt, aangezien Arthur een Welse held is. In *Pwyll*, *Branwen*, *Manawydan* en *Maxen*, verhalen met een zeer waarschijnlijk Welse oorsprong, leidt de jacht wel naar de Andere Wereld.

¹⁴⁴ Comfort, 1999, 2-4.

Jagend naar een nieuw avontuur in de ‘gewone’ wereld

Voorgaande jachtscènes bevatten elementen van of leiden tot de Andere Wereld. Er zijn echter ook een aantal jachtscènes welke geen elementen van de Andere Wereld bevatten. Deze verhalen, met dit soort jachtscènes, stammen zoals in het voorgaande stuk uit de Franse traditie¹⁴⁵ en één Wels verhaal met elementen uit een oude verhaaltraditie, en *Math*.¹⁴⁶

In *Math* is Lleu, heer van Ardudwy, niet thuis en hoort Blodeuedd, zijn vrouw, jachthoorns en ziet zij een hert, een roedel honden en jagers voorbij komen, en na de jagers mannen te voet.¹⁴⁷ Gronw doodt het hert en gaat naar de rivier om het hert te villen en zijn honden te wassen.¹⁴⁸ De jachtscene leidt tot het bedriegen van Lleu door Blodeuedd en Gronw.¹⁴⁹ Gronw bevindt zich op het gebied van een andere man tijdens het jagen, om zich vervolgens ook in de liefde op het gebied van een andere man te bevinden. De jachtscene staat parallel aan de relatie tussen Gronw en Blodeuedd. Gronw begint met het toe-eigenen van een gebied om te jagen, waarna hij zich ook een vrouw toe-eigent.¹⁵⁰ De jacht laat het verhaal een andere wending nemen en wijst als het ware vooruit naar eenzelfde gebeurtenis welke nog moet plaats vinden. De jacht kan als aanleiding worden gezien van het bedrog jegens Lleu en de liefde tussen Gronw en Blodeued, zoals in *Maxen* en *Culhwch* de jacht ook naar de liefde leidt. Het is de aanleiding tot de transformatie van Blodeued naar een uil en de dood van Gronw.¹⁵¹ Daarnaast introduceert de jacht een nieuw personage, zoals in *Pwyll*, *Maxen*, *Culhwch*, *Peredur* en *Owain*. Het aanwezige motief is dynamisch en gebonden, de jacht zorgt voor een verandering in het verhaal en is van essentieel belang.

Het voorafgaand besproken verhaal *Culhwch* bevat ook een jacht met een narratieve functie zonder de Andere Wereld. Zeven jaar na de dood van de moeder van Culhwch gaat zijn vader, de koning, jagen en komt bij het graf van zijn vrouw. Als hij ziet dat er wilde rozen bij het graf groeien mag hij een nieuwe vrouw gaan zoeken.¹⁵² Deze scene wordt gebruikt om een nieuw personage te introduceren. De jacht leidt de koning uiteindelijk naar een nieuwe vrouw, de vrouw welke de oorzaak is voor alle andere gebeurtenissen in het verhaal. Het motief kan worden gezien als dynamisch en gebonden. De jacht zorgt namelijk

¹⁴⁵ Hier zijn het twee romans, namelijk *Peredur* en *Geraint*.

¹⁴⁶ Het enige verhaal met deze functie van *De vier takken van de Mabinogi*.

¹⁴⁷ Davies, 2007, 59.

¹⁴⁸ Davies, 2007, 59.

¹⁴⁹ Gespeculeerd kan worden over de aanwezigheid van elementen van de Andere Wereld. Aangezien Lleu op een opmerkelijke manier is geboren en Blodeuedd gemaakt is van bloemen kunnen beide personages een link met de Andere Wereld bezitten. Ik heb deze scene echter gekwalificeerd zonder aanwezige elementen van de Andere Wereld, omdat deze eventuele link met de Andere Wereld waarschijnlijk niet van invloed is op de jachtscene.

¹⁵⁰ Natalia Petrovskaia, orale communicatie.

¹⁵¹ Bollard, 1996, 184.

¹⁵² Davies, 2007, 179.

voor verandering in het verhaal. De koning komt namelijk bij het graf door de jacht en vervolgens mag hij op zoek naar een nieuwe vrouw.

Het verhaal *Peredur* bevat twee verwijzingen naar de jacht met een narratieve functie zonder de Andere Wereld. Als Peredur naar het *Fortress of Wonders* reist ziet hij een aantal mannen klaar om te gaan jagen. Één van deze mannen is van hoge rang en vraagt aan Peredur of hij mee wil gaan jagen, of dat hij liever naar het hof gaat om daar te wachten tot de man terug is van het jagen.¹⁵³ Deze scene leidt naar de liefde van de dochter van de heer en het gevangen nemen van Peredur. De jacht introduceert nieuwe personages en zorgt ervoor dat de heer niet thuis is in zijn hof. Vervolgens leidt dit een nieuw avontuur en zoals in *Math*, *Maxen* en *Culhwch* leidt ook hier de jacht naar liefde. De jacht bezit een dynamisch motief, omdat het voor verandering in het verhaal zorgt met het niet aanwezig zijn van de heer in zijn hof, en een gebonden motief, omdat de jacht aangeeft waarom de heer niet thuis is in zijn hof.

Een andere verwijzing in het verhaal *Peredur* geeft Gwalchmai weer die een ridder tegenkomt op een mooi rijpaard, klaar om te gaan jagen.¹⁵⁴ De jacht wordt gebruikt om een beschrijving te verstrekken van wat Gwalchmai tegenkomt op zijn reis en ervoor te zorgen dat de ridder niet thuis is zodat Gwalchmai alleen zal zijn met diens zus. Wat vervolgens dient als aanleiding voor een nieuwe episode. De scene lijkt echter in overeenstemming met bovengenoemde jacht waardoor het een dynamisch en gebonden motief is. Er is hier mogelijk sprake van een illegitieme liefde,¹⁵⁵ zoals de verboden liefde van Gronw en Blodeued welke ontstaat na de jacht. Beide scènes uit *Peredur* stammen uit de Welse tekst welke verder gaat waar het Franse verhaal stopt. Dit geeft aan dat beide vernoemingen van de jacht waarschijnlijk puur Wels zijn.

In het verhaal *Geraint* wordt, na de eerder besproken jachtscene waarvoor Geraint te laat is, verderop in het verhaal beschreven hoe Arthur op het hert jaagt. Deze scene is overigens niet aanwezig in het Franse verhaal en geeft zodoende waarschijnlijk alleen Welse elementen weer. Als de honden worden losgelaten drijft de hond van Arthur het hert naar Arthur.¹⁵⁶ Voordat iemand het hert kan doden heeft Arthur zijn hoofd al afgesneden.¹⁵⁷ Vervolgens wordt de hoorn geblazen om het doden van het hert aan te geven.¹⁵⁸ Na deze jachtscene wordt er verteld wat er gebeurd is na de jacht toen Geraint op reis was, totdat Geraint terugkeert naar het hof. Het is een manier om terug te verwijzen naar de eerdere

¹⁵³ Davies, 2007, 97-98.

¹⁵⁴ Davies, 2007, 95.

¹⁵⁵ Peter Schrijver, schriftelijke communicatie.

¹⁵⁶ Davies, 2007, 150.

¹⁵⁷ Davies, 2007, 150.

¹⁵⁸ Davies, 2007, 150.

jachtscene en de vraag om het hoofd van het hert weg te geven. De verstreken tijd aan het hof wordt beschreven nadat Geraint is vertrokken. Deze jacht wordt opnieuw genoemd om de tijd in perspectief te kunnen weergeven. Deze scene lijkt eerder een statisch en gebonden motief te bezitten. Deze jachtscene zorgt namelijk niet direct voor verandering, maar is wel van belang voor de chronologische weergave en logische verhaallijn.

De jacht leidt ook hier naar nieuwe gebeurtenissen, introduceert personages, kan leiden tot de liefde en/of zorgt ervoor dat een persoon juist vertrekt. De narratieve functie van de jacht is zoals eerder al te zien was het verhaal in een nieuwe richting leiden of een oorzaak geven waardoor een nieuwe gebeurtenis kan plaats vinden, zoals bij Gwalchmai.¹⁵⁹ Zoals bij de twee voorgaande hoofdstukken is het motief voornamelijk dynamisch, alleen *Geraint* bezit een statisch motief. Mogelijk leidt de jacht in deze verhalen niet direct naar de Andere Wereld omdat de verhalen zijn overgenomen uit een andere verhaalcultuur in tegenstelling tot de verhalen van de *Mabinogi*, waar *Math* een uitbijter is. De aanwezigheid van de jacht in deze verhalen kan een weergave van gedragscodes van de contemporaine maatschappij zijn. Mogelijk wordt de jacht niet hoofdzakelijk gebruikt om te dienen met een narratieve functie, maar is dit een bijkomstigheid.

Wetten en de jacht

Naast de hierboven toegeschreven narratieve functies aan de jacht in de verhalen is het mogelijk dat eventueel aanwezige aspecten van jachtwetten een rol spelen. Het is namelijk bekend dat aspecten van middeleeuws Welse wetten aanwezig zijn in de verhalen. Hieronder worden deze wetten en de bovengenoemde jachtscènes waar deze aanwezig zijn besproken en wordt de eventuele narratieve functie van de wetten aangetoond om meer duidelijkheid te verkrijgen over de functie van de jachtscene. De wetten zijn verwerkt in één hoofdstuk zodat er duidelijk kan worden weergegeven in hoeveel jachtscènes de wetten een narratieve functie bezitten.

De openingsscene in *Pwyll* bevat verschillende aspecten van de wetten. Als een vrije man gaat jagen met jachthonden moet hij wachten tot de honden van de koning driemaal zijn losgelaten in de morgen, daarna mag hij gaan jagen.¹⁶⁰ Het is niet duidelijk of Pwyll zijn honden al driemaal heeft losgelaten, wanneer dit niet zo is heeft Arawn geen recht om zijn

¹⁵⁹ De jacht zorgt hier voor het vertrek van de ridder, zodat Gwalchmai alleen is met een vrouw waardoor iets nieuws kan plaatsvinden in het verhaal.

¹⁶⁰ Roberts, 2011, 91; Jenkins, 1986, 185.

honden te laten jagen.¹⁶¹ De wetten geven een beknopte beschrijving over het hert van de koning dat wordt gedood in het buurtschap van een edelman. De persoon welke het hert dood moet het hert bewaren tot het midden van de dag, tenzij de jager naar hem toekomt.¹⁶² Hij mag het hert dan villen en zijn honden voeren van het vlees, waarna hij de huid en het overgebleven vlees samen met de honden mee naar huis mag nemen.¹⁶³ Jenkins beschrijft eenzelfde scene, maar refereert specifiek naar honden van de koning welke een hert doden op het land van een ander persoon.¹⁶⁴ Daarnaast voegt Jenkins hier aan toe dat een kwart van het vlees moet worden betaald voor het land als de jager langs komt voordat het vlees gebruikt wordt.¹⁶⁵ In deze openingsscene van *Pwyll* wordt echter niet gewacht, maar wordt meteen gestart met het voeren van de honden. Dit is in overtreding met de wet, aangezien Pwyll geen koning maar een prins is.¹⁶⁶

Pwyll heeft alle recht om te jagen op zijn eigen land, een koning is namelijk altijd vrij om te jagen in elk deel van zijn land volgens de wet.¹⁶⁷ Pwyll is echter een prins en Arawn is een koning. Arawn heeft zodoende recht om te jagen op zijn land wanneer hij dit wil, maar Arawn is waarschijnlijk niet aan het jagen op zijn eigen land, dit maakt de zaak lastig maakt. Er is mogelijk geen evidente oplossing voor het probleem, wat leidt tot een ongebruikelijke remedie, namelijk dat Pwyll de plaats van Arawn inneemt.¹⁶⁸ Wanneer Pwyll en Arawn zich nog niet in Annwfn bevinden heeft Arawn geen rechten op het land waar hij zich bevindt.¹⁶⁹ De wetten beschrijven echter dat als een persoon gaat jagen met zijn honden, maar andere honden doden het dier dan is het dier voor de honden welke de jacht zijn begonnen, tenzij de andere honden welke het dier doden tot de koning behoren.¹⁷⁰ Het is voor de honden van de koning toegestaan om een hert te doden dat al door andere honden wordt gejaagd.¹⁷¹ Aangezien Arawn hier de enige koning is zou hij recht hebben op het hert.¹⁷² Voor Arawn is het belangrijk om het hert gedurende een wettelijk vastgestelde periode te bewaren en pas te villen en gebruik te maken van het vlees als niemand het hert wettelijk komt opeisen.¹⁷³ Hij

¹⁶¹ Fife, 1992, 75. Fife geeft tevens een uitgebreide beschrijving van deze jachtscene en de wetten. Deze interpretatie wordt opgevolgd in dit verslag, omdat ik van mening ben dat dit een juiste interpretatie is.

¹⁶² Roberts, 2011, 91.

¹⁶³ Roberts, 2011, 91.

¹⁶⁴ Jenkins, 1986, 185.

¹⁶⁵ Jenkins, 1986, 185.

¹⁶⁶ Fife, 1992, 75.

¹⁶⁷ Jenkins, 1986, 185.

¹⁶⁸ Peter Schrijver, schriftelijke communicatie.

¹⁶⁹ Arawn zegt Pwyll dat hij de koning van Annwfn is, maar specificeert niet dat zij al in Annwfn zijn.

¹⁷⁰ Jenkins, 1986, 186.

¹⁷¹ Fife, 1992, 74.

¹⁷² Fife, 1992, 76.

¹⁷³ Fife, 1992, 76.

moet een deel betalen aan de eigenaar van het land, waarschijnlijk Pwyll als heer van Dyfed.¹⁷⁴ Aangezien Pwyll en Arawn beiden niet spreken van een formele overtreding van de wet is het mogelijk dat er geen overtreding van de wet is.¹⁷⁵ De hulp die Pwyll biedt aan Arawn kan echter als een betaling worden gezien.¹⁷⁶ Als een persoon herten van de koning doodt is deze verplicht om *camlwrw*¹⁷⁷ te betalen.¹⁷⁸ In plaats van te betalen met koeien betaalt Pwyll met een dienst.¹⁷⁹ De wetten kunnen een oorzaak zijn waardoor Pwyll naar de Andere Wereld reist. Doordat Pwyll Arawn moet compenseren voor het wegjagen van zijn honden bij het hert wordt er een mogelijkheid gecreëerd voor Arawn om Pwyll om hulp te vragen.¹⁸⁰ De ontmoeting zorgt uiteindelijk voor een vriendschap tussen Arawn en Pwyll.¹⁸¹ Zoals eerder aangegeven is het niet alleen de jacht welke ervoor zorgt dat Pwyll naar de Andere Wereld reist, maar zorgen ook de aanwezige wettelijke aspecten voor de reis van Pwyll naar de Andere Wereld. De wetten verzorgen zodoende een narratieve functie in deze scene omdat deze mede verantwoordelijk zijn voor het verloop van het verhaal en de volgende gebeurtenissen.

In de jachtscene in *Geraint* vertelt Madog, de zoon van de boswachter¹⁸² van Arthur, rechtstreeks aan de heerser van het land, Arthur, over het hert, waarbij deze de bevoegdheid heeft om te besluiten te gaan jagen op het hert. Het is toegestaan dat de hoofdjager op zijn hoorn blaast wanneer dit gepast is als hij gaat jagen met de koning,¹⁸³ in dit geval blaast de hoofdjager op zijn hoorn om de jacht aan te kondigen. In de wetten staat tevens beschreven dat het hert wordt verdeeld in stukken,¹⁸⁴ maar in de wetten wordt echter niet gesproken over het hoofd en gebruiken die hieraan zijn verbonden.¹⁸⁵ Het is aannemelijk dat mensen naar de

¹⁷⁴ Fife, 1992, 76.

¹⁷⁵ Fife, 1992, 76.

¹⁷⁶ Fife, 1992, 76.

¹⁷⁷ *Camlwrw* is een boete van drie koeien die aan de koning betaald moet worden. Roberts, 2011, 282.

¹⁷⁸ Roberts, 2011, 89; Jenkins, 1986, 185.

¹⁷⁹ Het motief van een sterveling die hulp biedt aan een koning van de andere wereld is overigens een veelvoorkomend motief. Denk aan Cú Chulainn die Labraid Luath lám ar claideb, de koning van Mag Mell, helpt. Baudis, 1916, 35.

¹⁸⁰ Hanson-Smith, 1981-2, 127.

¹⁸¹ Bollard, 1996, 169.

¹⁸² Boswachter wordt niet vernoemt als een van de vierentwintig officieren van het hof of een van de andere officieren van het hof en komt zodoende niet in de wetteksten voor. Mogelijk werd hij niet beschouwd als iemand die aan het hof werkt, maar op het land van de koning. Het is voor de boswachter of zijn zoon niet ongewoon om het hert te zien in het bos en zodoende logisch dat hij of zijn zoon Arthur vertelt van het hert.

¹⁸³ Roberts, 2011, 85.

¹⁸⁴ Een hert bevat twaalf Koninklijke porties; tong, drie nek porties, longen, hart, twee lenden, schouder, dij en maag. Roberts, 2011, 89. Jenkins verwijst hier echter naar de tong, hart, lenden, dij, maag, lever, darmen, rectum, borst, twee (lucht?)pijpen en twee kaken. Jenkins, 1986, 184. Daarbij was het verboden om één van deze delen mee te nemen zonder de toestemming van de jager. Jenkins, 1986, 184-185.

¹⁸⁵ Davies, 2007, 256.

jacht keken en luisterden aangezien de jacht ook als vermaak en sport werd beschouwd.¹⁸⁶ Dit laat zien dat de jacht een belangrijke rol speelde in het dagelijks leven. Niet alleen als sport, maar ook op sociaal gebied. Deze elementen zoals de zoon van de boswachter, de klinkende hoorns en het hoofd van het hert zijn niet terug te vinden in het Franse verhaal en zijn zodoende waarschijnlijk Welse elementen. Deze toevoeging is interessant, maar over het afsnijden van het hoofd van het hert is echter niets bekend. De wetten spelen hier echter geen rol in de narratieve structuur van het verhaal zoals bij *Pwyll*. Enige overeenkomst lijkt aanwezig doordat het een representatie is van het dagelijkse leven en mensen niet beter wisten.

Naast de scènes waarbij meerdere aspecten van de wetten aanwezig zijn bevatten de verhalen jachtscènes waaruit slechts duidelijk wordt dat een heer of koning rechtmatig op zijn eigen land jaagt. Dit is terug te vinden in *Pwyll*, *Branwen*, *Manawydan*, *Maxen*, *Peredur*, mogelijk *Owain* en waarschijnlijk in *Culhwch*. In *Culhwch* wordt er niet door de koning op zijn eigen land gejaagd, maar wordt permissie gevraagd. Bij de jacht in Ierland is Odgar zoon van Aedd, koning van Ierland, aanwezig. Een edelman is niet vrij om wilde zwijnen te jagen, tenzij hij permissie heeft van een heer.¹⁸⁷ Dat lijkt hier het geval te zijn. Voor de jacht op wolven, zoals in *Culhwch*, is geen permissie nodig. Zoals aangegeven in de wetten is het altijd vrij om op wolven en anderen die slechts kwaad doen te jagen.¹⁸⁸ Het enige verhaal waar de heer van het land niet gaat jagen is *Math*, maar is het Gronw die gaat jagen op het land van Lleu en dus niet in overeenstemming met de wet is. Deze mogelijke overtreding van de wet leidt tot een negatieve afloop voor Gronw en Blodeued. De wetten dienen zo tot de verdere verloop van het verhaal en de verantwoording voor de wraak die Lleu neemt. De aanwezige wettelijke aspecten en de overtreding hiervan vervullen zodoende een narratieve functie. *Math* is de uitbijter van *De vier takken van de Mabinogi*, omdat het de enige is waar de jacht niet naar de Andere Wereld leidt en de enige is die niet in overeenstemming is met de wetten van de jacht. Wanneer er strikt naar jachtscènes in de *Mabinogi* wordt gekeken vormt *Math* geen eenheid met *Pwyll*, *Branwen* en *Manawydan*, terwijl deze verhalen vaak wel als een eenheid worden gezien.¹⁸⁹ Dit kan erop wijzen dat *Pwyll*, *Branwen* en *Manawydan* mogelijk rond dezelfde tijd, plaats en mogelijk door dezelfde persoon zijn gecomponeerd en *Math* niet. Het is tevens ook mogelijk dat er verhalen missen welke wel in overeenstemming zouden zijn geweest met *Math*. Er bevindt zich echter een overeenkomst tussen *Pwyll* en *Math* en dat is

¹⁸⁶ Er is een oud Noorse traditie waarbij de koning op een berg zit, dit is vaak een grafheuvel, om te kijken naar sport, waaronder de jacht. Ellis, 1986, 105-107.

¹⁸⁷ Roberts, 2011, 185.

¹⁸⁸ Jenkins, 1986, 187.

¹⁸⁹ Davies, 2007, x.

het gebruik van wettelijke aspecten in de jachtscènes, waardoor *Math* niet in zijn volledigheid als een uitschijter kan worden gezien.

Andere elementen welke duidelijk worden aan de hand van de jachtscènes, en sommige in overeenstemming met de wetten, is het gebruik van honden,¹⁹⁰ paarden,¹⁹¹ jachthoorns¹⁹² en mannen te voet tijdens de jacht.¹⁹³ Dit laat zien dat de wetten mogelijk niet expres werden verwerkt in de verhalen, maar dat elementen en wettelijke aspecten aanwezig zijn omdat zij een logische aanwezigheid zijn in het dagelijks leven.

De scènes laten zien dat aspecten van de wetten met betrekking tot de jacht slechts in kleine hoeveelheid aanwezig zijn. Hieruit kan worden opgemaakt dat wetten slechts tweemaal een narratieve functie vervullen samen met de jacht in de openingsscene van *Pwyll* en de jacht in *Math*. Verwijzen naar jachtwetten in de verhalen lijkt niet van belang te zijn. De jacht was een veelvoorkomend gebruik in het dagelijks leven, waarbij mensen wellicht op de hoogte waren van de jachtwetten. Het was zodoende waarschijnlijk niet nodig om wetten te verwerken in de verhalen en worden de wetten niet meer dan slechts eenmaal gebruikt als narratief functioneel in de verhalen. De aanwezigheid van wettelijke aspecten kan mogelijk ook een weergave van gedragscodes van de contemporaine maatschappij zijn. Een narratieve functie wordt mogelijk toegeschreven aan de jacht en niet zo zeer de wetten.

¹⁹⁰ Davies, 2007, 39, 59, 89. Het verhaal is zodoende in overeenstemming met de wetten en laat zien dat het gewoon was om gebruik te maken van honden tijdens de jacht.

¹⁹¹ Davies, 2007, 103, 140. Dit geeft weer dat paarden gewoonlijk werden gebruikt voor de jacht en dat dit wordt gereflecteerd in de verhalen.

¹⁹² Davies, 2007, 150. Het blazen van de hoorn om het doden van het hert aan te geven is in overeenstemming met de wet. Roberts, 2011, 85.

¹⁹³ Davies, 2007, 59, 140. Dit zijn elementen normaliter aanwezig bij de jacht. Over mannen die te voet jagen wordt echter niets geschreven in de wetten. Aan de hand van het verhaal van *Geraint* en *Math* kan duidelijk worden dat deze echter wel aanwezig waren tijdens de jacht.

Conclusie

Tijdens het onderzoek is er gekeken naar de jachtscènes welke aanwezig zijn in de middeleeuws Welse verhalen, afkomstig uit de elfde, twaalfde en dertiende eeuw, *Pwyll*, *Branwen*, *Manawydan*, *Math*, *Culhwch*, *Maxen*, *Peredur*, *Owain* en *Geraint*. Dit om opheldering te geven over de narratieve functie die deze jachtscènes vervullen in de verhalen, bijvoorbeeld het leiden naar een nieuwe gebeurtenis in het verhaal, zoals de Andere Wereld, de verwerking van wettelijke aspecten in het verhaal en/of een mogelijke narratieve functie van deze wettelijke aspecten. In het kader van de Narratologie is er naar de structuur van de verhalen gekeken en naar de functie van de jacht. Het aanwezige motief in de jachtscènes is zestien dynamisch, wat aangeeft dat de jacht van narratief belang is in de verhalen. Daarnaast zijn er ook vier statische motieven aanwezig, welke bedoeld zijn om achtergrondinformatie te verstrekken, zoals in *Pwyll*, *Maxen*, *Peredur* en *Geraint*. Te zien is dat de jacht in de verhalen *Peredur*, *Owain* en *Geraint* naar een nieuwe gebeurtenis in het verhaal leidt, waarbij elementen aanwezig zijn die kunnen duiden op de Andere Wereld. Het hoofddoel van de jacht is echter een nieuw avontuur introduceren. Daarbij wordt er in deze verhalen voornamelijk op herten gejaagd.¹⁹⁴ Het verhaal *Culhwch*, mogelijk één van de oudste verhalen, laat mogelijk een andere functie van de jacht zien, namelijk de uitleg van plaatsnamen, en geeft mogelijk elementen van een oudere verhaaltraditie weer met betrekking tot de jacht. Er wordt hier gejaagd op zwijnen en een wolf. De jacht leidt niet naar de Andere Wereld, maar bevat wel magische elementen zoals *Twrch Trwyth*. De jacht in het verhaal dient als narratieve functie om *Culhwch* te voorzien van taken om de hand van *Olwen* te winnen, waarbij plaatsnamen worden uitgelegd aan de hand van de biggen die worden gedood tijdens de jacht. *Pwyll*, *Branwen*, *Manawydan* en *Maxen* bezitten allemaal jachtscènes welke waarschijnlijk leiden tot de Andere Wereld. In *Pwyll* is het echter niet de jacht alleen welke zorgt voor een reis naar de Andere Wereld, maar verschaffen de wetten tevens een narratieve functie om de mogelijkheid te creëren voor *Pwyll* om naar de Andere Wereld te reizen. Daarnaast vervult de overtreding van de wet in *Math* ook een narratieve functie en leidt het tot een negatief einde voor *Gronw* en *Blodeued*. Verder worden de wetten in geen enkel ander verhaal gebruikt om een narratieve functie te vervullen. De meeste scènes zijn niet uitgebreid genoeg beschreven om deze te kunnen relateren aan wettelijke aspecten. Er kan worden aangenomen dat de wetten mogelijk niet van belang zijn in de jachtscènes. Daarnaast vinden er geen tegenstrijdige gebeurtenissen plaats tussen jagen in de verhalen en in de wetten.

¹⁹⁴ Tweemaal wordt er niet specifiek verteld op welk dier er wordt gejaagd.

Er wordt op verschillende dieren jacht gemaakt en in *Pwyll* en *Manawydan* worden er witte dieren waargenomen tijdens de jacht, dit zijn vaak dieren afkomstig uit de Andere Wereld. In de meeste gevallen wordt de prooi niet gespecificeerd. Dit kan betekenen dat het zo gewoon was om op herten te jagen dat het niet nodig was om de prooi te identificeren, daarnaast gaan de wetten met betrekking tot de jacht voornamelijk over herten.¹⁹⁵ Het kan ook zo zijn dat de prooi niet van belang was in het verhaal, maar slechts de functie van de jacht. *Math* lijkt een uitschijter te zijn in de takken van de *Mabinogi*. Deze jachtscene leidt niet tot de Andere Wereld, in tegenstelling tot de eerste drie takken van de *Mabinogi*, maar tot het verraad van Lleu. De jacht introduceert een nieuw personage, een element ook aanwezig bij *Culhwch*, *Pwyll*, *Maxen*, *Peredur*, en *Geraint*. Het leiden van de jacht naar liefde is een motief niet alleen aanwezig in *Math*, maar ook in *Maxen*, *Peredur* en *Culhwch*.

De jachtscènes in de verhalen vervullen een narratieve functie, zoals het introduceren van een nieuw personage, de liefde, een nieuw avontuur wel of niet in de Andere Wereld. De verhalen kunnen meerdere van deze elementen bevatten. *Culhwch* lijkt apart te staan, waarschijnlijk omdat dit een verhaal is uit een oudere orale traditie waarbij de uitleg van plaatsnamen van belang was. Verwacht wordt dat *De vier takken van de Mabinogi* een groep vormen, maar *Math* lijkt hier een uitbijter te zijn waar de jacht niet naar de Andere Wereld leidt en er een overtreding van de wet plaats vindt. *Math* is echter wel in overeenkomst met *Pwyll*, door het gebruik van wettelijke aspecten welke het verhaal verder leiden. *Maxen* valt samen met *Pwyll*, *Branwen* en *Manawydan* aangezien de jacht hier waarschijnlijk ook naar de Andere Wereld leidt. *Peredur*, *Owain* en *Geraint* zijn mogelijk van oorsprong drie Franse romans en horen daardoor waarschijnlijk tot één groep. De verhalen vertonen echter meerdere overeenkomsten met de Welse verhalen. Dit mogelijk omdat Welse elementen zijn aangebracht in de verhalen en zodoende vergelijkbare elementen bevatten met de Welse verhalen. Daarnaast is het mogelijk dat de jacht niet alleen in Wales tot nieuwe personages of avonturen leidt, maar dat het een veel voorkomend motief is.

¹⁹⁵ Een aantal malen wordt er gerefereerd naar wolven, vossen en andere dieren die slechts kwaad doen. Jenkins, 1986, 187.

Bibliografie

- Arbuthnot, Sharon, 'The Manuscript Tradition of C  ir Anmann', *Studia Celtica* XXXV (2001) 285-298
- Baudis, Josef, 'Mabinogion', *Folklore* 27/1 (1916) 31-68
- Boer, de, W. Th (red.), M. P. de Smit(red.), *Ster Woordenboek Nederlands* (2001 Utrecht-Antwerpen)
- Bollard, J. K., 'The Structure of the Four Branches of the Mabinogi', *The Mabinogi A Book of Essays*, ed. C. W. Sullivan III (New York en Londen 1996) 165-196
- Brillenburg Wurth, Kiene en Ann Rigney (red.), *Het leven van teksten* (Amsterdam 2006)
- Bromwich, R., and D. S. Evans, *Culhwch and Olwen, an Edition and Study of the Oldest Arthurian Tale* (Cardiff 1992)
- Carey, John, 'Time, Space, and the Otherworld', *Proceedings of the Harvard Celtic Colloquium* 7 (1987) 1-27
- Charles-Edwards, T. M., 'Honour and status in some Irish and Welsh prose tales', *  riu* 29 (1978) 123-141
- Charles-Edwards, T. M., *The Welsh Laws, Writers of Wales* (Cardiff 1989)
- Comfort, W.W. (transl.), *Chrétien de Troyes, Erec and Enid* (Cambridge 1999)
- Comfort, W.W. (transl.), *Yvain, The Knight of the Lion by Chrétien de Troyes* (1914)
- Cummins, John, *The Hound and the Hawk, The Art of Medieval Hunting* (New York 1988)
- Cross, Tom P. (ed.) & Clark Harris Slover (ed.), *Ancient Irish Tales* (New York 1996)

- Davies, Sioned, 'From Storytelling to Sermons: The Oral Narrative Tradition of Wales', *Oral Tradition* 18/2 (2003) 189-191
- Davies, Sioned, 'Storytelling in Medieval Wales', *Oral Tradition* 7/2 (1992) 231-257
- Davies, Sioned, and Nerys Ann Jones, *The Horse in Celtic Culture Medieval Welsh Perspectives* (Cardiff 1997)
- Davies, Sioned (Transl.), *The Mabinogion* (Oxford 2007)
- Davies, Sioned, "Venerable Relics? Re-visiting the Mabinogion", *Writing down the Myth*, ed. Joseph Falaky Nagy (Turnhout 2012) 157-179
- Davies, Sioned, 'Written text as performance: the implications for Middle Welsh prose narratives', *Literacy in Medieval Celtic Societies*, ed. Huw Pryce (Cambridge 1998) 133-148
- Dehghani, Fiona, "The Anoethu Dialogue in Culhwch ac Olwen", *Proceedings of Harvard Celtic Colloquium* 26/27 (2006/2007) 291-305
- Ellis, H. R., *The Road to Hel* (New York 1968)
- Fife, James, 'Legal Aspects of the Hunting-Scene in *Pwyll*', *The Bulletin of the Board of Celtic Studies*, XXXIX (1992) 71-79
- Ford, Patrik K., *The Mabinogi and Other Medieval Welsh Tales* (Berkeley and Los Angeles 2008)
- Freitag, Barbara, *Hy Brasil: The Metamorphosis of an Island: from Cartographic Error to Celtic Elysium* (Amsterdam 2013)
- Gantz, J., 'Thematic structure in the Four Branches of the Mabinogi', *Medium Ævum* 47 (1978) 247-54

- Green, D. H., 'The Pathway to Adventure', *Viator, Medieval and Renaissance Studies* 8 ed. Henrik Birnbaum, et al. (1977) 145-188
- Guest, Charlotte, *The Mabinogion, from the Llyfr Coch O Hergest, and other Ancient Welsh Manuscripts* (London 1849)
- Hanson-Smith, E., 'Pwyll Prince of Dyfed: the narrative structure', *Studia Celtica* 16–17 (1981-2) 126- 34
- Heinz, Sabine, *Celtic Symbols* (New York 1999)
- Hunter, J., 'Dead pigs, place names, and Sir John Rhys: reconsidering the onomastic elements of Kulhwch ac Olwen', *Proceedings of the Harvard Celtic Colloquium* 11 (1991) 27-36
- Jenkins, Dafydd, *The law of Hywel Dda: law texts from medieval Wales* (Llandysul 1986)
- Mac Cana, Proinsias, *Celtic Mythology* (New York 1973)
- McElhearn, Kirk (transl.), *Perceval by Chrétien de Troyes* (2001)
- Morris, John (transl.), *Nennius British History and The Welsh Annals* (Old Woking 1980)
- Ó Coileáin, S., 'A thematic study of the tale Pwyll Pendueic Dyuet', *Studia Celtica* 12–13 (1977–8) 78–82
- Over, Kristen Lee, 'Transcultural change: romance to *rhamant*', *Medieval Celtic Literature and Society*, ed. Helen Fulton (Chippenham 2005) 183-204
- Patch, Howard Rollin, 'Some Elements in Medieval Descriptions of the Otherworld', *PMLA* 33/4 (1918) 601-643
- Pryce, Huw, 'Lawbooks and Literacy in medieval Wales', *Speculum* 75/1 (2000) 29-67

Rhys, Sir John, 'Notes on the Hunting of Twrch Trwyth', *Transmissions of the Honourable Society of Cymmrodorion* (1894-5) 1-34

Roberts, Sara Elin, *Llawysgrif Pomffred: An Edition and Study of Peniarth MS 259B* (Leiden 2011)

Sheehan, Sarah, 'Giants, Boar-hunts, and Barbering: Masculinity in "Culhwch ac Olwen"', *Arthurian* 15/3 (2005) 3-25

Stacey, R.C., 'Law and Literature in Medieval Ireland and Wales', *Medieval Celtic Literature and Society*, ed. H. Fulton (Dublin 2005) 62-85

Thompson, S., *Motif-index of folk-literature : a classification of narrative elements in folktales, ballads, myths, fables, medieval romances, exempla, fabliaux, jest-books, and local legends* (Bloomington 1955-1958)

Thomson, R. L., *Pwyll Pendewic Dyuet* (Dublin 2010)

Whitney, Lois, 'Spenser's Use of the Literature of Travel in the "Faerie Queene"', *Modern Philology* 19/2 (1921) 143-162